

REFORMÁTUS

Gyülekezeti tájékoztató

Újság

2012. március

XIX. évf. 3. szám

A testünknek szolgálunk vagy az Úrnak?

(Mt6:16-18)

Istennek hála, ez éven is megérhettük, hogy elérkezet a nagyböjt ideje.

Az ősegyháztól eredően hamvazószerdától húsvétig nem ettek húst a hívek, ezzel fejezvé ki mély böjtlésüket, készülve Jézus haláláról való megemlékezésére.

De valóban ezt kívánja tőlünk Jézus? Tényleg azt szeretné a mi Urunk, hogy testi megtartóztatást végezve vonjuk meg magunktól 40 napig a húst?

A böjtlés valami másról kellene, hogy szóljon! Valóban, egyfajta önmegtartóztatást, önfegyelmet kíván a böjt, de ne ragaszkodjunk mindenáron a testi megtartóztatáshoz. Hiszen Jézus sem az ember testi szükségleteire figyelt, de a lélek megmentésére összpontosított, és arra tanított, hogy elsősorban a lelkünkre vigyázzunk, mert hiszen *nemcsak kenyérrel él az ember*.

Mire figyeljünk a böjtben? Szolgáljon útmutatásul Jézus szava: *nem az teszi tisztátalanná az embert, ami bemegey a száján, hanem ami kijön a szájából.* (Mt15:11)

Vagyis nem a hústól kell óvni magunkat; a böjt lényege nem abban merül ki, hogy az ember fogyaszt-e húst, édességet vagy épp nem. Sokkal inkább arról van szó, hogy önvizsgálatot végezve távolítsuk el életünkben azt, ami kizárja Istent az életünkben, a mindennapjainkból. Mondjunk le arról, ami Isten és köztünk gátat emelhetne, ami akadályozna minket abban, hogy Istenhez, a mi szerető Édesatyánkhoz még közelebb kerüljünk.

Tehát az előttünk álló böjti napok arra szolgálnak, hogy

A tordai templom

változtassunk életünkön, hogy találkozhatunk azzal, aki meghalt értünk a kereszten és elhordozta értünk a mi méltó büntetésünket! Ennek a változtatásnak, pedig nem külsőségekben kell megnyilvánulnia!

Jézus arra tanít minket a böjtléssel kapcsolatban, hogy nem az a fontos, amit a világ felé mutatunk; ne ahhoz ragaszkodjunk, amit az emberek látnak, hiszen nem egymásnak böjtölünk, de önmagunknak.

Egészen pontosan azt mondja Jézus: *„amikor pedig böjtöltök, ne nézzetek komoran, mint a képmutatók, akik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek böjtlésüket. Bizony mondom néktek, megkapják jutalmukat.”*

Ő megtanít minket arra, hogyan van értelme a böjtnek, hogy milyen is legyen a böjtlésünk, ha igazán, szívből-lelékből szeretnénk böjtlőni: *„ne az emberek lássák, hanem Atyánk, aki rejtve van. És ha így lesz, akkor az Úristen, aki látja, ami titokban történik, megfizet nekünk.”*

Tanuljunk meg, Isten nem akarja gyermekei szenvedését! Nem, mert Isten akarata nem a fájdalom, a szenvedés, sokkal inkább az öröm, a szeretet. Ő azt akarja, hogy mi boldogok legyünk, hogy Benne, bizzunk Benne, higgyünk Benne, Vele éljünk! Ez legyen a célunk!

Fontos, hogy megvizsgáljuk önmagunkat, mi az, ami ebben esetleg megakadályozna. Legyen időnk és alkalmunk arra, hogy megtisztuljunk azoktól a szokásoktól, érzésektől, és indulatoktól, amik elválasztanak minket Istentől. A választás rajtunk áll, miként töltjük el az előttünk álló böjti időszakot.

A Zsoltárok könyvében választ kapunk arra, hogy mi Isten akarata, hogy miként éljünk. *Vagyis dicsérjük és dicsőítsük az Urat.* (117:1)

Támogassa gyülekezetét adója 2%-val

Istennek legyen hála egyre többen ismerik fel, hogy az adó 2 %-nak átutalásával valódi támogatást nyújthatnak saját gyülekezetüknek a Lónyay Gábor Társuláson keresztül, vagy a Református Tanulmányi Központ nyári gyerektáborát segíthetik.

Mindazoknak akik adójuk 2%-át céljaink támogatására kívánják fordítani megadjuk adatainkat:

Név: Zájumové združenie Gábora Lónyayho

Székhely: 076 74 Draňov 216

Jogi forma: Občianské združenie

IČO: 31256732

További tájékoztatást a 056 6282560-as, vagy a 0908 035 094-es telefonszámon adunk. Kérésre postán, vagy E-mail-en elküldjük az adatainkkal kitöltött forma-nyomtatványt is.

Csoma László

A böjt arra szolgál, hogy semmi ne gátoljon meg minket abban, hogy egy közösségben legyünk az Úrral és egymással. A böjt lényege tehát nem a külsőségekben rejlik!

A húsvéti ünnepekhez közeledve egyre több híradás lesz arról, hogy ki hogyan böjtöl, ki miként éli meg ezt az időszakot. Vannak, akik különféle módon kínozzák önmagukat, csak azért, mert tévesen úgy vélik, Isten ezt kívánja el tőlük. Pedig az önsanyargatást, a kínzást Isten nem kéri tőlünk sehol. Sőt, Ő olyan szerető Atya, hogy együtt sír a szenvedőkkel, együtt sír a sírókkal, és ugyanakkor együtt is örül az örülőkkel. Olyan Atyánk van, aki készen áll bekötni a mi sebeinket, aki szelíden hív magához, hogy megvizsgáljon, hogy meggyógyítson, hogy erőre kapjunk, és szárnyra keljünk, mint a sasok –ahogyan azt Ézsaiás prófétánál olvashatjuk. (40:31) Ezért érthetetlen a számunkra, amikor arról hallunk, hogy némelyek véresre

korbácsolják magukat, szöges szijat vesznek fel magukra, vagy húsvétkor keresztet cipelnek... De mit mond erre Isten? Azt mondja: *ne az emberek lássák böjtölésünket, hanem a mi Atyánk, aki titkon van; és Atyád, aki látja, ami titokban történik, megfizet neked.*

Böjtölésünk ne legyen képmutató, ne legyen sanyargató, de legyen lelkünk vidám, belső öröm tükröződjön rajtunk.

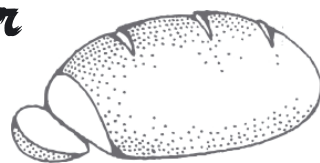
A Rómabeliekhez írt levél egyik Igeverse így szól: „A reménység Istene pedig töltsön be titeket a hitben teljes örömmel és békességgel, hogy bővüljétek a reménységben a Szentlélek ereje által.” (15:13)

Urunk szenvedésének, halálának és feltámadásának nagy alkalmára készítsenek fel minket az előttünk álló böjti napok! Munkálkodjon bennünk a Szentlélek, hogy elmondhassuk, bővüljünk a reménységben a Szentlélek ereje által!

Sándor Veronika

Nemcsak kenyérről él az ember

Olvasandó: Jób könyve 7. része

A 7. rész elején kétsége és reménytelensége nagyságát próbálja Jób megfogalmazni barátai, de talán saját maga számára is, hiszen mostanáig sem az érzést nem ismerte, sem a szavakat nem használta hozzá. Mert micsoda különbség másról mondani, milyen nagy a nyomorúsága, vagy magunkról megvallani ugyanezt?! Nem volt ugyan gondtalan eddigi élete sem, hiszen gazdaságát irányította, vagyonát számon kellett tartania. Sőt, úgy tette ezt, hogy az ÚR iránti kötelességéről sem feledkezett meg, de látta munkájának eredményét, örülhetett az áldásként fogadott gyarapodásnak, s adta tovább azt gyermekeinek, munkásainak, Istennek. De most a hadvezérből katona lett. „1.v.: rabszolga élet a héb. cábá’ fordítása akar lenni, ennek jelentése azonban: hadiszolgálat, vö. 14:14; Ézs 40:2.” (Jubileumi kommentár) A küzdelem szó tehát a katona harcmezőn állandó feszültségben és bizonytalanságban eltöltött idejét jelenti. A szerző valószínűleg azt akarja érzékeltetni, amit előtte és utána is sokan próbáltak már, hogy milyen más sikeresnek és boldognak lenni, mint reménytelenségben és bizonytalanságban élni. Elgondolkodtató képekkel sodor bennünket magával a lent és fent, a rossz és a mégrosszabb megérzése felé. S míg olvassuk a sorokat ne feledjük, Jób lelkének alapképlete az, hogy semmi rosszat nem tett, nem megérdemelt terhet visel.

Most a végső megoldásnak vélt halál felől indul a gondolat; ahogyan a rabszolga várja epedve az árnyékos pihenőt a forró napon végzett munkája alatt, úgy várja ő is a sír nyugalmát. Érzései a napszámos csalódottságához hasonlíthatók, aki várja a munkabért, de helyette a munkánál is farsz-több szenvedés hónapjait kapja. Nincs nyugodt, pihentető éjszakája, hosszúnak tűnik az este, és

hajnalig nyugtalanítja a vívódás múltja és jövője miatt, miközben testi sebei sem gyógyulnak, mert mintha napról-napra előlről kezdődne minden kín és fájdalom... Az olvasó e panasz áradata alatt úgy érzi, a szerző majd azzal zárja Jób siralmát amivel az előző fejezetben találkoztunk, hogy bár-csak megrövidítené az ÚR szenvedésének napjait, hagyná sírba szállni. De nem. Azzal lep meg, hogy azon sajnálkozik Jób, napjai milyen gyorsan és reménytelenül futnak el. (Ezt egyébként ötvenen túl sok egészséges ember is úgy érzi, mintha gyorsabban múltának az évek, mint azelőtt. De az a vágy is jelentkezik, hogy az ember tegyen még meg néhány fontosnak tűnő dolgot. A szerző e sajnálkozással talán ezt mondatja el Jóbbal, illetve erre akarja emlékeztetni az olvasót). S azt sem tagadhatjuk le, hogy amíg nem érezzük a halál közelségét, könnyen kimondjuk, bár csak jönne már... Ám ha váratlan bajjal jelentkezik, az élethez kapcsoló szalmaszál is megragadjuk, hogy el ne vigyen...

A hetedik vers hangulat váltást jelez. Mintha bele fáradna a panaszkodásba. Nemcsak Isten felé induló imádság kezdődik itt, hanem embert is meghatni akaró elmondása annak, amit egészségesen nem, vagy alig tudatosítunk; milyen törekeny a mi emberi életünk. S milyen visszavonhatatlan és szomorú a halál ténye. De az is körvonalazódik e panaszban, hogy az ő halála embernek, de Istennek is veszteség: „Szemed felém fordítod, de már nem vagyok”. (8b.)

A 11. vers szavaihoz talán ez adja a bátorságot. Mi többnyire így szoktuk ezt mondani – és sajnos gyakorolni is; mielőtt végleg elnémulok, ki kell mondanom azt, ami a szívemet nyomja! Ilyenkor aztán mintha vulkán törne ki, árad a füst az ég

felé, a tüzes láva pedig a körülöttünk lévőkre... Pedig a füst szennye is visszahull ránk, a tüzes láva is minket éget jobban, hiszen határt alakít ki körülöttünk.

A Jubileumi kommentár magyarázója nem egészen így értelmezi a 7-16. terjedő versek mondanivalóját: „Jób beszéde itt Isten megszólításába, azaz imádságba megy át, amely felzaklatott lelki állapotának minden hangulati árnyalatát híven tükrözi: a szomorúságot, a lemondást, szemrehányást, kétségbeesett könyörgést. Istent arra kéri, emlékezzen meg, milyen rövid az emberi élet, neki már úgy sincs sok hátra, hát könyörüljön meg rajta, amíg nem késő. Hangja szenvedélyes indulatba csap át. Istennek felpanaszolja, hogy ellenségeképpen őrzi őt és minden hatalmát mozgósítja ellene. Még álmában sem hagy nyugtot neki: álmokkal és látomásokkal gyötri és meríti ki maradék erejét. Ezért inkább kívánja a megfogatást, mint ezt a nyomorúságos létezését.

11: Úgy érzi, viselkedése egyenes arányban áll azzal, amit el kell hordoznia, joga van panaszkodni. – 12: vö. 38:8–11; Jer 5:22; 31:35; Zsolt 104:9. A tenger és a tengeri szörny (Károli ford. cethal) héberül tannin az őskori káosz jelképei. Ezeket Isten szorította és tartja kordában, hogy fel ne borítsák a teremtés rendjét. Így őrzi őt is Isten, mint valami foglyot, akinek az őr minden mozdulatát figyeli a zárka kémlelő nyílásán keresztül. És ez számára szinte őrijítő helyzet. – 13–15: A rémisztő álmok Jób betegségének kísérői lehetnek a fulladásos rohamokkal együtt”.

Közmondásunk van arról, hogy a baj soha sem jár egyedül. Ezt tapasztalja meg Jób is. Ebben a „rettenetes állapotában csak egy pillanatnyi enyhülésre vágyik. Hiszen, ha vétkezett is, Isten

megbocsáthatna neki, mert vétke elenyésző csekélység lehet a rajta levő büntetés nagyságához képest. Szavaiból, mintha a reménységnek egy kis fénye csillanna ki”. A Jubileumi kommentár magyarázójának ezzel az utolsó mondatával nem tudok egyet érteni. Nem remény, de cinizmus az, amikor parodizálja a 8. zsolttár szövegét. A barátai-ban csalódott Jób kezdi csalódását Istenre is kivetíteni. Számonkérő, kegyetlen rabtartót lát benne, aki annak ellenére céltáblának használja őt, hogy már a halálos találat leterítette. De érzi, hogy a véget csak Isten adhatja meg. Ezért próbálja az Alkotót alkotása megsemmisülése emlegetésével más belátásra bírni.

Ima: Örök életnek beszéde van nálad teremtő és megtartó Isten, ki Atyánk lettél szent Fiadban, aki Szentlelked és Igéd által belső emberünk erősítését végzed, hogy semmi el ne téríthessen ama keskeny úttól, amely országodba vezet. Köszönjük, hogy gyengeségeink sorát mutattad

meg egy szenvedő ember szavain keresztül. Ha megfogytok körülöttünk a szeretet, meggyengül a felfelé emelő szeretet ereje is. Szeretet és hit nélkül csak a halál „nyugalmát” vágyja a csalódott élet. De vajon nem csáljuk e magunkat, amikor elfeledjük azt, amit Jézussal üzentél „akik kivettetnek a külső sötétségre, ott lesz majd sírás és fogcsikorgatás.” (Mt. 8:12) Fáradékony vándorok vagyunk, sírig tartó küzdelem harcosai, akiknek lelkét a Te tanításod erősítheti. Add, hogy Igéd ereje betöltse lelkünket és felragyogjon naponta életünkben. Segíts kegyelmeddel és szeretetteddel minket, hogy alázatosak legyünk sorsunk harcainak megharcolásában és igyekezzünk megtartani a Lélek egységét a szeretetnek kötelékében közeliakkal és távol valókkal egyaránt, mi Urunkért, a Krisztusért - Ámen!

- id. f. -

Meghívó

Az Abaúj-tornai Református
Egyházmegye az 1848-as
szabadságharc
164. évfordulója alkalmából

**2012. március 11-én,
vasárnap,**

**ünnepi megemlékezést tart
Kassán és Magyarbördön.**

Kassán délelőtt 10:30 órákor kezdődik az ünnepi istentisztelet, ígét hirdet Ft. Csomós József a Tiszáninneri Református Egyházkerület püspöke, ünnepi köszöntőt mond Ábrám Tibor az egyházkerület főgondnok.

Magyarbördön délután 14:30 órákor Ft. Csomós József püspök úr szolgálatával veszi kezdetét az ünnepi istentisztelet, szlovák nyelven Nt. Juraj Brecko az Ondava-hornádi Református Egyházmegye esperese hirdeti az ígét. 15:30 órától a helyi református temetőben Ábrám Tibor főgondnok úr tart ünnepi megemlékezést.

Közreműködik a gönci református gyülekezet kórusa.

Mindenkit szeretettel várunk
Orémus Zoltán

BIBLIAOLVASÓ

vezérfonal

1.	V.	Jóel 4	Mt 21,12–17
2.	H.	Józsúé 1,1–9	Mt 21,18–22
3.	K.	Józs 1,10–18	Mt 21,23–27
4.	Sz.	Józs 2, 1–7	Mt 21,28–32
5.	Cs.	Józs 2, 8–24	Mt 21,33–39
6.	P.	Józs 3	Mt 21,40–46
7.	Sz.	Józs 4, 1–9	Mt 22, 1–7
8.	V.	Józs 4,10–24	Mt 22, 8–14
9.	H.	Józs 5	Mt 22,15–22
10.	K.	Józs 6, 1–21	Mt 22,23–33
11.	Sz.	Józs 6,22–27	Mt 22,34–40
12.	Cs.	Józs 7, 1–9	Mt 22,41–46
13.	P.	Józs 7,10–26	Mt 23, 1–7
14.	Sz.	Józs 8, 1–13	Mt 23, 8–14
15.	V.	Józs 8,14–35	Mt 23,15–22
16.	H.	Józs 9, 1–15	Mt 23,23–28
17.	K.	Józs 9,16–27	Mt 23,29–35
18.	Sz.	Józs 10, 1–11	Mt 23,36–39
19.	Cs.	Józs 10,12–27	Mt 24, 1–14
20.	P.	Józs 10,28–43	Mt 24,15–22
21.	Sz.	Józs 11, 1–9	Mt 24,23–35
22.	V.	Józs 11,10–23	Mt 24,36–44
23.	H.	Józs 12	Mt 24,45–51
24.	K.	Józs 13, 1–14	Mt 25, 1–13
25.	Sz.	Józs 13,15–33	Mt 25,14–23
26.	Cs.	Józs 14	Mt 25,24–30
27.	P.	Józs 15, 1–19	Mt 25,31–40
28.	Sz.	Józs 15,20–63	Mt 25,41–46
29.	V.	Józs 16	Mt 26, 1–5
30.	H.	Józs 17	Mt 26, 6–13

ÁPRILIS

Az SZRKE határozatban tiltakozik lelkésze állampolgárságának megfosztása miatt

Az állampolgárságától megfosztott lévai református lelkész, Kassai Gyula ügyében határozott lépésre szánta el magát egyháza, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház (SZRKE). Az SZRKE Zsinati Elnöksége felhívta az államigazgatás figyelmét a szlovák alaptörvény azon pontjára, amely szerint senkitől sem vehető el állampolgársága akarata ellenére. Az alábbiakban közöljük az SZRKE vezető testületének sajtónyilatkozatát.

„A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Elnöksége VIII. ülészakának 23. ülésén, amelyet 2012. február 23-án elektronikus formában tartott Rimaszombatban, tárgyalt a szlovák állampolgárságtól megfosztott egyháztagok helyzetéről, és a következő ZSE-32/2012-es számú határozatot hozta: A Szlovákiai Református Keresztény Egyház nyugtalansággal követi az államigazgatás, az Alkotmánybíróság döntése előtt fogatosított lépéseit a Szlovák Köztársaság állampolgárainak kettős állampolgárságával kapcsolatban. „Senki nem fosztható meg akarata ellenére a Szlovák Köztársaság állampolgárságától.” áll a Szlovák Köztársaság Alkotmánya első fejezetének 5. szakasza (2) bekezdésében, mely a totalitás korának rossz

tapasztalatain és jogtalanságain alapul. Ebben a korban a Csehszlovák Szocialista Köztársaság állampolgáraitól az állampolgárságot beleegyezésük nélkül, büntetésből vették el. A Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága még nem nyilatkozott a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által elfogadott, 40/1993 Tt. számú, a Szlovák Köztársaság állampolgárságáról szóló törvényt módosító, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által elfogadott, 250/2010 Tt. számú törvényt módosító, és a Szlovák Köztársaság Alkotmánya közötti összhangról, ezért elsiejtettnek tartjuk az állami szervek eljárását, mely a múlt század embertelen eljárásait idézi. A hivatalok eljárása következtében lett akarata ellenére hazájában hontalanná Kassai Gyula úr is, aki

a Szlovákiai Református Keresztény Egyház köztisztviselőben álló lelkésze. A Szlovákiai Református Keresztény Egyház tiltakozik az állami szervek ez ügyben tanúsított, elsiejtett magatartása ellen, valamint együttérzéséről és erkölcsi támogatásáról biztosít minden érintettet, s hasonló magatartásra szólít fel Szlovákiában minden jóakaratót embert és jogi személyt. A Szlovákiai Református Keresztény Egyház felszólítja a Szlovák Köztársaság illetékes állami szerveit, halasszák az állampolgárság megvonására a 250/2010 Tt. számú törvényt módosítás értelmében vonatkozó hivatalos eljárás fogatosítását az Alkotmánybíróságnak a törvényt módosítás és a Szlovák Köztársaság Alkotmánya közötti összhangról szóló nyilatkozata kiadásáig.”

A párbeszéd vezethet megoldáshoz

„Mi, szlovák és magyar reformátusok, történelmileg összetartozunk” – mondta Juraj Brecko, ondava-hernádi szlovák esperes a Generális Konvent Elnökségének ülésén Berekfürdőn. A találkozáson részt vettek a Szlovákiai Református Keresztény Egyház (SZRKE) szlovákajkú egyháztagjainak képviselői is, akik elmondták a Magyar Református Egyházhoz (MRE) való csatlakozással kapcsolatos kifogásaikat. Megoldási javaslatukat az SZRKE Zsinata által felállított bizottság vizsgálja meg, melyet azért hoztak létre, hogy javítsa a szlovák–magyar viszonyt az egyházon belül.

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház szlovák ajkú küldöttségének meghallgatásával kezdődött a Generális Konvent Elnökségének berekfürdői ülése február 1-jén. Az ülésre eljöttek a két szlovák ajkú egyházmegye vezetői és a szlovákiai zsinati tanács szlovák tagjai. Marián Hamari

szlovák reformátusok megértik a magyarok történelmi sérelmeit, de szerintük a keresztyéneknek felül kell emelkedni ezeken, alapvetőbb kérdésekkel kell foglalkozniuk. Problémásnak és veszélyesnek tartják, hogy az MRE alapjait egyoldalú történelemfelfogásnál, egy nemzet vágyainál keresi. Úgy

ság egységének építését, nem ratifikálja az MRE alkotmányát. A mintegy száztíz ezres szlovákiai reformátusság nagy többsége magyar nemzetiségű, de tíz-tizenöt százalékuk szlovák, a kilenc egyházmegyéből kettő szlovák ajkú. Tekintettel a szlovák hittestvérekre, az SZRKE nem lett az MRE tagja.

„Megtaláltuk az egységes Magyar Református Egyházhoz csatlakozásunknak azt a módját, ami lehetővé teszi, hogy az aktus ne sértse szlovák testvéreink érzékenységet” – nyilatkozta Fazekas László püspök 2011-ben. A szlovák hívek érdekeit úgy próbálták védeni, hogy a ratifikációs nyilatkozatot egy öt pontból álló csatolmánnyal egészítették ki. Ez kimondja, hogy bár a teljes SZRKE csatlakozott (mind a kilenc egyházmegyéjével), az Ondava-Hernádi és a Nagymihályi Református Egyházmegyére vonatkozóan felfüggesztette az alkotmány bizonyos pontjait, s a két szlovák ajkú egyházmegye csatlakozása fikciós módon valósul meg. Így két évvel a debreceni

A szlovák ajkú reformátusok képviselői a Generális Konvent Elnökségének ülésén

püspökhelyettes felolvasta nyílt levelüket, melyben aggodalmaikat fejezik ki a Magyar Református Egyházhoz való csatlakozás ténye és módja miatt, majd Juraj Brecko ondava-hernádi esperes ismertette megoldási javaslatukat. A püspökhelyettes teológiai kifogásait egy másik nyílt levélben összegezve, status confessionisként határozta meg a kialakult helyzetet. Ezt az írását még fordítják, így nem került a Generális Konvent Elnöksége elé.

„Büszkék vagyunk közös református hagyományainkra, de aggódunk az MRE létrejötté miatt” – áll abban a nyílt levélben, melyet a küldöttség a Generális Konvent Elnökségének címzett. Kifejezik, hogy a

vélük, a nemzeti alapú egyházszervezet nem szolgálja Krisztus népének egységét, hanem megosztja a keresztyéneket. „Mi büszkén akarunk ragaszkodni a mi közös református hitünkhöz, református őseink örökségéhez, anélkül, hogy magyaroknak kelljen vallani magunkat” – áll a szövegben, melyet Marián Hamari olvasott fel.

Fenntartásokkal, de mégis

Az egységes Magyar Református Egyház – mint a Kárpát-medencei református egyházak jogalanyiság nélküli, határokon átnyúló hitvallás-közössége – 2009. május 22-én jött létre öt református egyháztest (kilenc egyházkerület) részvételével. Akkor az SZRKE Zsinata úgy határozott, bár fontosnak érzi a Kárpát-medencei református-

Fazekas László püspök beszámolt Szlovákiai Református Keresztény Egyházban kialakult feszült helyzetből

Alkotmányozó Zsinat után az SZRKE hanvai zsinatán fenntartásokkal ugyan, de mégis a csatlakozás mellett döntött az egyház vezetése, a Generális Konvent temesvári plenáris ülésén pedig aláírták az erről szóló dokumentumot.

Szlovák ellenlépések

A szlovák küldöttek nem fogadták örömmel a csatlakozás lehetőségét, nem is szavazták meg azt, majd a Zsinatuk – számukra elfogadhatatlannak tartott – döntése után nemtetszésüknek adtak hangot. Arra szólították fel egyházuk vezetését, hogy hívjon össze rendkívüli zsinati ülést. Szerették volna elérni, hogy a testület vonja vissza döntését, az SZRKE lépjen ki a Magyar Református Egyházból.

Állásfoglalásukban – melyet az interneten és a sajtóban is közzétettek –, azt fájlalták, hogy nem tárgyaltak velük kellőképpen a döntésről, szerintük érdemben meg sem kérdezték őket. Hivatalos állásfoglalásukban az áll, hogy a „ratifikációs okirat egyetlen indokot sem tartalmaz, ami miatt a Szlovákiai Református Keresztény Egyháznak a Magyar Református Egyházzal kellene csatlakozni”, ugyanakkor „felfogható a Szlovákiai Református Keresztény Egyház felhasználásaként a »nagymagyar« kezdeményezés érdekében”.

A szlovák egyházak úgy döntöttek, tájékoztatják a szlovák kulturális minisztériumot, melynek hatáskörébe az egyházi ügyek tartoznak, s ez meg is történt. Azt kérték a minisztériumban, hogy vizsgálják meg, milyen következményekkel jár a Szlovákia területén működő egyház csatlakozása egy határokon átnyúló egyházhoz.

A szlovák reformátusok nem lettek magyarrá

A Kárpát-medencei egyházak elnökségeit tömörítő testület, a Generális Konvent (amely a Magyar Református Egyház operatív irányítását látja el) Elnöksége is állást foglalt a szlovákiai helyzet kapcsán. „A Magyar Református Egyház reménységgel tekint arra, hogy a Szlovákiai Református Keresztény Egyház csatlakozásával teljesülhet az egységesült egyház egyik célkitűzése, magyar és szlovák reformátusok Krisztust követve, együtt, egy test tagjaiként tekinthetünk a jövőbe. A Kárpát-medencei református közösség sajátos felelőssége a térség nemzetei közötti párbeszéd és megbékélés munkálása. Az, hogy a csatlakozás úgynevezett jogi fenntartással történt, meggyőződésünk szerint felelősségteljes, hiszen messzemenően figyelembe veszi a szlovákiai reformátusság sajátosságait, számol a térség realitásaival, és összhangban van az aláírt közös alkotmány idevonatkozó passzusáival” – áll a GK Elnökségének nyilatkozatában.

A református egység honlapján, a majus22.org-on egy katekizmus is megjelent, amely az SZRKE csatlakozásával kapcsolatos legfontosabb kérdésekre próbált felelni. Ebben arra a félelemre, miszerint a szlovákoknak egy

„nagymagyar” alakulathoz kell csatlakozniuk, az volt a válasz, hogy szlovák reformátusok a csatlakozással nem lettek magyarokká, nem kerültek ki államukból, nem veszítették el nyelvi és nemzetiségi függetlenségüket, egyházi életük nem került idegen befolyás alá. Ahogy magyar testvéreik sem lettek a csatlakozás által mások, mint amik eddig voltak, tette hozzá a katekizmus felelete.

Az ügyet végül az SZRKE 2011. novemberi zsinatán tárgyalták, s a testület megerősítette fél évvel korábbi döntését a ratifikációról, ugyanakkor az SZRKE egysége mellett foglalt állást. Döntés született egy olyan bizottság felállításáról, melynek feladata a szlovák-magyar kapcsolatok javítása a szlovákiai református egyházban. Emellett arról is határoztak, hogy a szlovákok álláspontját megismertetik a Generális Konvent Elnökségével.

Nem egységes álláspont

A szlovák ajkú reformátusok egy része – Marián Hamari is közéjük tartozik – mindenféleképp ellenzi azt, hogy az SZRKE az MRE tagja legyen, mondván, hogy ez a lépés a nem magyar nemzetiségű reformátusok érdekeit sérti. Szerinte a szlovákiai Zsinat többségi döntése nem volt keresztyéni, mert nem vette figyelembe, hogy sérültek a kisebbség érdekei. Félelmének ad hangot, hogy az MRE a hitet alárendeli a nemzetnek, azt is fájlalja, hogy egyes magyar gyülekezetekben a magyar zászlót használják, a magyar himnusz t énekelik az istentiszteleteken.

2011 decemberében társaival aláírásgyűjtésbe kezdett, hogy sürgesse a kulturális minisztériumot, vizsgálja felül az SZRKE állami regisztrációját, s hogy az MRE-ben való tagsága nem sérti-e Szlovákia érdekeit és törvényeit. Mint azt a szlovák püspök helyettesétől megtudtuk, a petíció január 31-én zárult, több mint háromezer támogatójuk volt. [Nemcsak református egyháztagok írhatták alá – a szerk.] A petíció az esetleges szétválás lehetőségét is felveti, ha a magyar ajkú egyházak megmaradni akarnának az egységes egyházban.

Ezzel szemben az Ondava-hernádi egyházmegei tanács olyan határozatot adott ki 2012 januárjában, melyben bizalmáról biztosította az SZRKE Zsinatát, s elkötelezte magát a konfliktus egyházon belüli megoldására. Mint azt a határozat záró részében írják, jelen helyzetben egy egyházban akarnak maradni magyar testvéreikkel, s nem támogatnak semmiféle olyan megoldást, mely a helyzet kiéleződéséhez vezet, így a petíciót sem tartják jó ötletnek.

„Magyar testvéreink többször is megmondták nekünk, hogy a Magyar Református Egyház keretein belül szeretnék megélni a közösséget a Szlovákia határain kívül élő magyar reformátusokkal, de a Szlovákiai Református Keresztény Egyház keretein belül velünk is meg akarják élni a közösséget” – írják a határozatban, majd hozzá-

teszik: „Nem akarunk nekik azzal felelni, hogy a kulturális minisztérium segítségével arra kényszerítjük, hogy elhagyják egyházunkat. A testvéreink, akikkel négyszáz éves közös múlt köt össze minket, és ellenzünk minden olyan lépést, mely árthatna nekik.”

Megoldási javaslatok

„Krisztus lerombolta a falat zsidók és pogányok között, mélyen hiszem, hogy erre képes a magyarok és szlovákok között is” – fejezte ki reményét Juraj Brecko, a magyar gyökerekkel is rendelkező esperes a február 1-ji találkozón, amelyen ismertette a két szlovák ajkú egyházmege megoldási javaslatát. A Generális Konvent Elnökségének átadott dokumentum lényege, hogy vagy tartozzon bele a nagymihályi és az Ondava-hernádi egyházmege is rendszeren – ne csak fiktív módon – a Magyar Református Egyházba, vagy egyáltalán ne.

A csatlakozásnak azonban részükről feltétele, hogy az egységes egyház megnevezését változtassák meg, például térjenek vissza a az 1881-ben alkalmazott megnevezéshez: „Evangélium Szerint Reformált Magyarországi Keresztény Egyház”, kihagyva abból a „Magyarországi” jelzőt, esetleg megtoldva az elnevezést: „...a Kárpát-medencében”.

Egy másik elvárásuk, hogy az alkotmány preambulumbába foglalják bele, hogy az egységes egyház elhatárolódik nemcsak a Trianon után a határon túli magyarokat ért atrocitásoktól, hanem a kiegyezés és Trianon közötti magyarosításért is, mely az egyházon belül is szerepet kapott. Végül azt kérik, hogy a ratifikációs nyilatkozatot egészítsék ki azzal, hogy az egyház kötelessége az evangélium hirdetése nemcsak a magyar nemzet, hanem más nemzetek felé is.

Másik lehetőségként azt javasolják, hogy – szintén az alkotmány módosításával – tegyék lehetővé, hogy egyházi szervezeti egységek is csatlakozhassanak, akkor is, ha a teljes egyháztest nem csatlakozik. Így az SZRKE-n belül létrejöhetne egy magyar és egy szlovák egyházkerület, s míg a magyar igen, a szlovák nem lenne tagja a Magyar Református Egyháznak. Mint azt kifejtette, a közös múltra való tekintettel az első megoldás lenne számukra a természetesebb.

Bölcskei Gusztáv a Generális Konvent nevében arról biztosította a küldötteket, hogy az MRE Alkotmányának 2009-es megalkotásánál tudatosan figyeltek arra, hogy ne hozzanak létre új bejegyzett egyházat, s hogy az MRE-nek nincs beleszólása a tagegyházak ügyeibe. Hangsúlyozta, hogy az egységes egyháznak is el kell gondolkodnia a hallottakon, de visszautasította a nemzet bálványozásának vádját. A magyar és a szlovák ajkú reformátusok ügyét a továbbiakban a SZRKE Zsinata fogja tárgyalni.

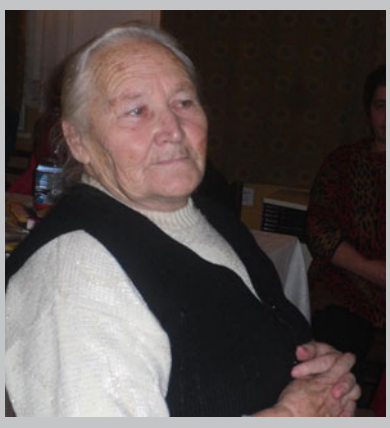
Feke György, fotó: Kalocsai Richárd
reformatus.hu

GYÜLEKEZETEINK életéből

JUBILEUM

Isten kegyelméből 2012. január 28-án töltötte be 80-ik életévét özv. BORZY Bálintné, szül. Lőrincz Emma szalóci tiszteletbeli gondnok. Több éven keresztül presbitere, majd 1995-től 2002-ig gondnoka volt anyaegyházunknak.

Január 28-án köszöntötték a népes közeli családtagjai /33-an/, majd január 29-én a vasárnapi istentisztelet után a volt presbitertársak, jelenlegi szalóci és vígtelkei presbiterek, pópresbiterek és az istentiszteleten résztvevő egyháztagok. Az istentiszteleti köszöntést Mgr. André János, lelkipásztor tolmácsolta. Ezután szeretetvendégségre került sor a kultúrházban ahol saját versével köszöntötte az ünnepeltet Bokros Gyula vígtelkei gondnok:

Borzyné – Lőrincz Emma - 80
Biblia és gyeplő
Olyan volt a sorsa
Remélt, hitt, szeretett
Zengett az éneke a szalóci templomba
Isten féltő lévén, hitben nem volt kezdő
Nehéz időkben, református híveket vezetett
Élt jóban és rosszban, két gyermeket nemzett
Legendákat mondott néprajz kutatónak
Ősökről mesélt, tudta, szebb lesz majd a holnap
Rokonlelkű, kemény, férfi helyét állta

Istenét szerette, szívét, hogy kitárta
Nevelt két gyermeket, később unokákat
Cédrusfa Úrasztalnál vette az Úrvacsorákat

Esze, hogy jól vágott, osztály első volt Ő
Mondják a barátjánk, így adta Teremtő
Mivel, hogy a sok föld, sok munkával is jár
A faluban maradt, kár volt ez, vagy nem kár?

Írta és elmondta: **Bokros Gyula**
a vígtelkei leányegyház gondnoka
2012. január 29-én.

Ökumenikus imanap Rozsnyón

2012 január 17-19 között a rozsnyói református, evangélikus és római katolikus testvérek egymás templomában együtt imádkozhattak a keresztyének egységéért, hogy a Krisztus uralma egyesítsen minket.

Január 17-én az evangélikus templomban Marián Feledi, római katolikus lelkész a türelemről, a kitartásról, az erős hitről szólt, s a hitűsökről a Zsidókhoz írt levél 11. része alapján. Nekünk is az ő példájuk szerint kell türelmesen várni az Úrra, hogy Ő kezdjen munkálkodni az életünkben. Búza Bodnár Aranka a Márk evangéliuma 10. rész 42-45. verseinek alapján az Úr Jézus megváltói szolgálatáról beszél, az Ő halál fölötti győzelmében nekünk is osztoznunk kell. Szeretettel szolgáljunk egymásnak!

Január 18-án a mi templomunkban Zsóka

János római katolikus káplán az Úr Jézusnak a kísértővel szembeni győzelmes harcát tárta elénk a Máté 4, 1-7 versei alapján. Nekünk állandóan élő kapcsolatban kell lennünk Istennel, hogy le tudjuk győzni a Sátán kísértéseit. „Ha nincs Isten, én vagyok az Isten!” – idézte Dostojevskijt.

Viliam Solárik evangélikus lelkipásztor az Úr Jézusról, mint az áldozati bárányról szólt, ahogyan Ázsaiás próféta bemutatja Őt, hogy alázatos volt, a száját se nyitotta meg, álnokság nem találtatott szájában. A kínos halált önként vállalta értünk, mert az Ő halála által van nekünk örök életünk. Mi a Megfeszített utódai vagyunk!

Január 19-én a római katolikus Székesegyházban fejeződtek be az imanapok, ahol a református és evangélikus lelkészek hirdették az Igét. Búza Zsolt a János evangéliuma 15. rész 9-17

verseiből kiindulva arról a szeretetről beszélt, amellyel az Atya szerette Őt, Ő is úgy szereti az övéit, felszólítva őket, hogy maradjanak meg az Ő szeretetében.

Jergus Olejár evangélikus esperes – lelkipásztor a hamis sáfárt, mint leleményes eszes embert mutatta be, kihangsúlyozva az Úr Jézus felhívását, hogy maradjunk hűek a kevesen és a sokan is. (Lukács 16, 1-8)
Az ökumenikus imanapok szeretetvendégséggel zárdtak be, melyet a róm. Katolikus testvérek készítettek számunkra.

A Krisztus szenvedése és önfeláldozása erősítse egységünket a Krisztus – hitben. Az Ő vérehullása jelentse nekünk, hogy Ő a Megváltónk! Rozsnyó, 2012.február 7.

Mixtaj Johanna

Egyházmegyei Bibliaismereti verseny

2012 február 11-én került sor a Barsi Egyházmegye bibliaismereti versenyére a Nagysallói Missziós Központban. A történelem viharában kipróbált egyházmegye jelenlévő hívei, egyházmegyénk azon ritka és örömteli pillanatait élhették át, amikor kicsinek bizonyul a hely fiataljaink befogadására, így a később érkezők csak állva tudták meghallgatni a nagy helyiségben megtartott bevezetőt. Nem is csoda, hisz a versenyre 102 gyermek jelentkezett, 9 kicsi és 13 nagy csoport. A verseny témája Jónás próféta könyve volt.

A köszöntést követően az alkalmat Révész Csilla, zselízi lelkipásztor nyitotta meg egy ifjúsági ének megtanításával, majd a verseny szervezője, Izmán Jónás, ipolysági lelkipásztor tartott áhítatot a napi ige (Mt 11,16-19) alapján. A szabályok ismertetése után a fiatalok három csoportra - két nagy és egy kis csoportra - lettek osztva. A kis csoportban Antala Éva, nagyövedi lelkipásztor a nagy csoportokban pedig Tóth Árpád, oroszka és Izmán Jónás, ipolysági lelkipásztor mérte fel a gyerekek tudását. Maga a felmérés játékosan, kvíz formájában zajlott le, melyben voltak nehezebb, könnyebb, beugratós és vicces feladatok, kérdések is.

Elmondhatjuk, hogy nagyon jól felkészültek a fiatalok a megmérettetésre, szoros és izgalmas küzdelemben lehetett részünk.

A verseny után, az eredményhirdetés előtt a nagysallói gyülekezet készítette a résztvevőknek szeretetvendégséget, amit ezúton is nagyon szépen köszönünk, hisz nem egyszerű feladat ennyi ember megvendéglése.

Elérkeztek az eredményhirdetés izgalmas pillanatai is. Had nevesítsük meg az első öt helyezettet:

Kiscsoport: 1. Nagyöved 2. Zselíz 3. Zselíz 4. Nagysalló 5. Léva
Nagycsoport: 1. Kéty 2. Pozba 3. Nagysalló 4. Nagyöved 5. Farnad.

Minden versenyző helyezése sorrendjében választhatott a Keresztyén Magvető, internetes könyvesbolt (www.magveto.sk) kínálatából egy-egy ajándéktárgyat, könyvet vagy játékot.

Áldott legyen a mi Urunk, hogy indította a gyermekeket az ige tanulmányozására és az arról való bizonyágtételre.

MB

Rákócziak nyomában Sárospatakon

Mire jó az iskolai félév. Egy rövid kirándulásra. A deregnyői hittanos közösség egy része meg sem várta a félévet, hanem egy héttel korábban útnak indult, hogy felkeresse Sárospatakot, a Rákóczi várat és múzeumot. Meleg fogadtatásról nem beszélhetünk, mivel a hőmérő higanyszála fagypont alatt időzött, de ez sem vette el a kedvét senkinek attól, hogy tüzetesen át ne vizsgáljuk az egész várat pincétől a padlásig. Közben azon is gondolkodhattunk, hogy a kemény téli időben a kandallók tüzeinek a fénye meleget sugallt, de sokat fázhattak ám a lakók. A látogatók azonban a vár peremére is feljutottak, ahol melegebb volt a levegő, mint az épületben. A múzeumi kiállítás azonban mindenkit megragadott, s alig vettük észre, hogy két órát töltöttünk el várlátogatással. Jó volt leülni végül a vendéglői asztalhoz, s arra gondolni mennyivel kényelmesebben élünk, mint pár száz évvel korábban élt embertársaink. Hazafelé még egy kis ajándékvásárlásra is jutott idő.

CSL

Ökumenikus imahét Tornalján

Az ökumenikus imahét Tornalján 2012. január 15-től 22-ig tartott. Ez alkalmából négyszer került sor istentiszteletre: 16-án a római katolikus,

18-án az evangélikus, 19-én a méhi szórványgyülekezeti katolikus és 22-én a református templomban. A zsúfolásig megtelt templomokban ez is bizonyítja az emberek egyre erősödő lelki igényét - a gyülekezetek lekipásztorai:

Nt. Fazekas Ágnes református, Nt. Gubo Mihály evangélikus és Nt. Vojta Richárd katolikus lelkészek szolgáltak igehirdetéssel a következő vezérfonal szerint: a szolgáló Jézus, az Úrral való csendes várakozás, a feltámadott Úr békessége átfomál, Krisztus uralma egyesít. Tulajdonképpen az egész hét vezér igéje „gondolatköre ez volt: Mindannyian el fogunk változni, a mi Urunk Jézus Krisztus győzelme által.../ I.Kor.:15 51-58/- az az felkészülünk Urunk által a nagy titokra- az örök, a mennyei életre. Ez azonban nem mindenki számára elérhető. Erre már földi életünkben készülnünk kell. Nem élhetünk bűnben, mert ez a Pokol diadalát jelentené. Isten pedig a mennyei diadalmat kínálja nekünk szent Fia által, aki bűneinket magára vállalva meghalt értünk, de az Atyaisten halottaiból feltámasztotta, hogy elnyerjük az örök életet. Naponta hálát kell adnunk az Úrnak életünkért, minden ajándékáért, amit tőle kaptunk, hogy ne álljunk meg az úton, ne gyengüljünk meg lelki harcainkban. Mozdíthatatlanul buzgólkodjunk az Úr dolgaiban. Napjainkat a jóra, szeretetre, az alázatra való törekvés töltse ki. Az igehirdetők mindenkit arra kértek, úgy éljünk a Földön, hogy ha eljön az idő, méltóak legyünk átlépni a Mennyei Királyság kapuján, mely a világ teremtésétől előkészítve vár ránk.

A gyülekezetek tagjai és lelkészeik együtt magasztalták az Urat, aki elsőszülött a halottak közül, a Világmindenség Ura, aki vol, van és lesz.

Az imahét fényét növelte egy ökumenikus gyermekcsoport nagy gonddal összeállított, tartalmas szép műsora. A szeretetről, az Úr dicsőségéről szavaltak és énekeltek: Gyermek hangja hirdesse, áldott az Jézus szent neve.

Fellépett a helyi Csemadok Andante vegyes kórusa és a református gyülekezet énekkara. Énekeiben kérték az Urat: bátorítson életünkben és halálunkban, tartson meg örökké az egy igaz hitben, szent kegyelmében.

Istennek legyen hála az alkalmakért, melyek megerősítettek hitünkben és egymás iránti szeretetünkben,

Kissné Békési Júlia

A **SZERETNAPTÁR** szerkesztősége a 2013-as kiadás gyülekezeti részét színes fényképekkel kívánja megjelentetni. A színes kiadás 1 Eurós áremelkedést jelent a naptár olvasói számára. Ennek mérséklése csak úgy lehetséges, ha református vállalkozók, tehetősebb egyháztagok támogatását sikerül biztosítanunk. A támogatók nevét, vállalkozók és vállalkozásuk címét a Szeretnaptárban megjelentetjük, valamint a Református Újságban folyamatosan közöljük.

Jelentkezni a csoma@copusnet.net és a csomalaszlo@centrum.sk E-mail címeken, valamint a 056 6282560 és a 0908 035 094 telefonszámokon lehet.

Kérjük a pontos név és cím, valamint a felajánlott támogatás összegének megjelölését.

Hisszük, hogy közös igyekezettel a SZERETNAPTÁR 2013 még gazdagabbá tehető.

Csoma László

Derülésünkre!

Hazugság

Így szól a pap a hívekhez:

- Jövő héten a hazugság bűnéről fogok prédikálni. Hogy megértsétek, miről is van szó, olvassátok el Márk evangéliumának 1 7. részét. A következő vasárnap a szószekre lépve megkérdezte a híveket, hányan olvasták el Márk evangéliumának 1 7. részét. A templomban minden kéz a magasba emelkedik.
- Márk evangéliuma csak 1 6 részből áll - mondja a pap ravasz mosollyal az arcán.
Most pedig hallgassátok prédikációm a hazugságról!

5 Miatyánk

Meggyónt a paraszt, a pap feloldozza, és rendel öt Miatyánkot penitenciának.

A paraszt elköszön:

- Viszontlátásra, atyám!

- Szervusz, fiam

- Viszontlátásra, atyám!

- Szervusz, fiam

- Viszontlátásra, atyám!

- Mondd, fiam, te hülye vagy?

- Látja, atyám, háromszor köszöntem, és már hülyének néz.

Mit fog szólni az

Úr Isten öt Miatyánkhoz?

Beküldte: Kis Endre József, Sárospatak

50 éve konfirmáltak

2011. október 23-án hálaadó ünnepség volt Újlóton. Gondviselő Urunknak hálát adtunk rajtunk gyakorolt kegyelméért, az újbóráért, és nem utolsósorban külön tisztelettel és szeretettel köszöntöttük az 51 és az 50 éve konfirmált jubilánsainkat.

51 évvel ezelőtt **Korpás Géza, Korpás Ida, Máté Viola, Pálinkás Julianna** és **Sallai Erzsébet** konfirmáltak; 50 évvel ezelőtt **Gyén Margit, Korpás Elek, László Éva, Papp Lenke, Sallai Béla** és **Soós Árpád** tett hitvallást.

Sándor Veronika lelkipásztornő igehirdetésében hangsúlyozta, hogy a vallástétel és az elhivatás nem egy napról szól, s nem is csak ünnepnapokról, de szükséges a bizonyágadása annak, hogy a legnagyobb fényforráshoz, Jézus Krisztushoz tartozunk! Jubilánsaink megerősíthették egykori fogadalomtételüket annak, aki maga biztosít minket arról, hogy *Ő a világ világossága, aki Őt követi, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.* Szolgálatra hívtunk el, és feladatot kaptunk, világítsunk! Mert aki egyszer már vallást tett Jézus Krisztusról, átéli az ige igazságát, mely szerint *a lámpást sem azért gyújtják meg, hogy a véka alá, hanem hogy a lámpatartóba tegyék, és akkor világít mindenkinek a házában.* A konfirmációval elkezdődik valami, amit nem lehet elrejtetni, nem lehet véka alá tenni! Nem, mert a hitet, ami mellett elkötelezzük magunkat, nem lehet „vitrinbe” tenni, nem lehet csupán vasárnaponként, vagy épp az ünnepnapokon elővenni, mint az új ruhát. Nem, mert Jézus Krisztusra, a lélek erősítésére, hitünk növekedésére szükség van a mindennapokban is! A hitet minden nap és a napnak minden órájában használnunk kell, az a mi erőforrásunk! S mindennek külsőleg is meg kell mutatkoznia szolgálatainkon, emlékezve Jézus intésére: *úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.* Az élet ösvényén járva, bárhova is rendel minket az Úr, világítanunk kell, az Úr szolgálatába kell állni! Nem lehet elrejtetni a világosságot, mint ahogyan a hegyen épült várost sem! Adja az Úr, hogy láthatóvá váljék köztünk a testvériség köteléke, hogy ahol élünk, ott tudjunk testvérré válni.

Jubilánsainkat **Sallai Alexandra** a gyülekezet nevében szavalattal köszöntötte, ami az isteni féltő szeretetről és a hitről, a bizalomról szólt. Ezt követően a **Remény Énekkar** kedveskedett ünnepeltjeinknek. Ezúton is köszönjük a szolgálatokat, s egyben Urunk áldását kérjük szolgálatteltevőink életére, további együttműködésünkre! S miután egykori konfirmándusaink megerősítették fogadalmukat, meghatóan fogadták az emléklapot és a virágot. Ugyanakkor kifejezték köszönetüket egy-egy csokorral a lelkipásztornőnek.

Jubilánsaink örömmel vették, hogy annyi év távlatából ismételtel együtt állhatják körül a kegyelem asztalát, hogy egy kenyérből egyenek és egy kehelyből igyanak, hogy együtt erősödjének lelkileg!

Egyben kegyelettel emlékeztünk azon lekonfirmált testvérünkre, akinek az élet Ura rövid életkort mért ki, ennél fogva nem élhette meg a jubiláló ünnepséget.

Istentiszteletünk után imádsággal, énekszóval álltunk meg sírjánál, elhelyezve a kegyelet koszorúját, virágait.

Végezetül szeretetvendégség keretén belül egy kötetlen beszélgetésre is sor került.

Istennek legyen hála ezért a felejthetetlen alkalomért is.

Sándor Veronika

Üdülési lehetőség Dalmáciában

Olvásóink figyelmébe ajánljuk azt a Split és Trogir közelében található három csillagos 6, 3 és kétszemélyes apartmanokból álló, összesen 13 férőhelyes apartman-házat, ahol kitűnő körülmények között, szolid áron nyaralhatnak a pihenést és kikapcsolódást keresők. Mindössze 30 méterre az aprókavicsos tengerparttól. Menetrendszerinti hajójárat Splitbe és Trogirba (30 perc hajút). Magyar és szlovák nyelvű tájékoztatás az alábbi e-mail címen és telefonszámon:

annamaria.csoma@hotmail.com 00385 92 153-5644 és a www.slapare.com weboldalon.

-Szerk.-

7 HÉT BÖJT – DE MIRŐL IS VAN SZÓ?

A túlzó, hamis becsvágytól az építő önmérsékletig

Európában, de a világ más részein is hamvazó szerdával kezdődik a böjti időszak, ami húsvétig tart. Ma már sokféleképpen gyakorolják: van például médiaböjt is. De hogyan alakult ki az egyházi évnek ez a rendje, és miről szól ma? EKD.de; ref.ch; reformiert-info.de; evangelisch.de; Írta: Dr. Békefy Lajos.

A becsvágytól az önkorlátozásig – „Megtehetném, de nem teszem”

Napjaink zsurnalizmusa, főként külföldön, előszeretettel cikkezik arról, hogy a február 22-én kezdődő és április 8-ig tartó nagyböjti időszakot igazából arra lehet felhasználni, hogy végig gondoljuk: merre hajtotta az emberiséget a nagyzási hóbort vagy a fékevesztett becsvágy? És sorolják a kudarcokat, meg értelmetlenül tartott vállalkozásokat. A Titanicról az

A380-as légitársaságon át, amely 550 tonna elektronikát, alumíniumot és acélt dübörög föl a magasba. S a vallási feltűnési viselkedés sem marad ki a szórásból, itt említik a világ legnagyobb zárándokkeresztjét, amit az ausztriai Veitschben 2004-ben építettek fel. A 40,7 méter magas, belülről bejárható kereszt feléig lépcsőkön lehet felgyalogolni. Belsejében a zárándokok különböző kis kamrákat találnak, melyek a teremtéstörténetről kezdve mutatják be a Biblia nagy üzeneteit. A kereszt vízszintes szárnyán meditációs szoba is van, még keresztelni is lehet. Vagy említhető a modernkori becsvágy építményeként az iszlám világ „büszkesége”, a mesterséges félsziget, a dubai Jumeira Palm, aminek összehatását csak a világűrben lehet élvezni, hiszen 520 kilométeres strand kapcsolódik össze a pálma-formátumú építményben. Ugyanakkor a Costa Concordia kapitánya felfordítja a luxushajót, emberek halnak meg a magamutogató becsvágy következményében.

Miről is szól hát ez a világ? Arról, hogy feltétlenül meg kell csinálni azt, ami még lehetséges? Még egy lépéssel tovább? Mintha nem lennének határok? A böjt ezért szólhat arról is, hogy feltegyük magunknak a kérdést: miért tegyek meg valami csak azért, mert megtehetem? Az abortuszt, mert van eszköze az orvostudománynak hozzá, a jó halált, mert nem fáj, az elhallgatással megelőzhető agressziót, esetleg gyilkosságot azzal, hogy engedünk? Igen sok ilyen határátlépés van, aminek végzetességét kicsit nagyobb önkorlátozással meg lehetne előzni. Böjti igazság, ami életet épít, ment, véd: Megtehetném, de nem teszem a rosszat, a nekem kedvezőt, hanem megállok. Nem ragaszkodom ahhoz, hogy enyém legyen az utolsó szó, az utolsó lépés, az utolsó csapás, a még különlegesebb technikai csoda...

Történelmi visszpillantó tükör

Hamvazószerdával kezdődik a negyvennapos böjti időszak. Legalábbis így határozta meg az a modell, ami Rómából a 7. században terjedt el. Van,

ahol nagypéntekig, van, ahol húsvétig tart. A vasárnapok kivételek, mert ekkor a keresztyének Krisztus feltámadását ünneplik. A 40 nap utal Jézus pusztai megkísértésére, illetve böjtölésére, ami győztes lelki koncentrációt tett lehetővé, s így vívta meg döntő harcát a Sátánnal (Máté 4,2). Ószövetségi előképül Izrael próbatételes 40 évi pusztai vándorlása szolgál (2Mózes 16kk). A 40 napos, húsvétot megelőző böjti időszakot először a niceai zsinat (325) dokumentálta. Hamvazószerda neve utal az elmúlásra, a vezeklésre, az élet helyes

értékrendjének keresésére és felismerésére, a múlandó és a maradó helyes megkülönböztetésére. A protestantizmusban a Krisztus szenvedésére, a bűnbánatra összpontosítást, az önismeret tisztulását szolgáló időszakot jelentette kezdettől fogva. A reformátorok, kivált Luther és Zwingli szembefordultak a középkori böjtértelmezéssel, mintha az

a tartózkodást jelentette volna bizonyos ételektől. Legendássá vált az 1522.- évi zürichi kolbászézés, amikor böjt első vasárnapján Froschauer nyomdász ingyen kolbászt osztott a népnek. Zwingli ugyan jelen volt, de nem fogyasztott a népi eledelből, de kifejtette nézetét a böjtről. Luther a böjtölésben az öngazultság kísértését ismerte fel, mintha az ember a ezzel a praktikával jobban tetszhetne Istennek.

Ma a böjtnak reneszánsza van – lelki koncentráció, médiaböjt, életmentés

A Német Protestáns Egyház elnöke, *Nikolaus Schneider* református lelkész hamvazószerdán kiadott böjti üzenetében rámutat: a protestánsoknál nincs böjti regula vagy szabályozás. Luther már 500 éve ezt tanította: a tartózkodás az ételektől nem menthet meg senkit sem a kárhozattól. Ma, amikor

a burnout, kiégés, és a túlhajszolás önmérséklet nélküli vágójában élnek és pusztulnak idejekorán az emberek, a lemondás, az önkorlátozás nem középkori öngyötres, hanem életmentés. S nem árt néha azon sem elgondolkodni, hogyan is állok/állunk Istenrel és embertársaimmal, azokkal, akik legközelebb állnak hozzám?

Az igazi böjt új kezdet. Nem újakezdes, hanem újat kezdés, valaminek az elhagyása, s valami egészen másnak az elkezdése: Istenhez, embertársaimhoz, önmagamhoz fűző kapcsolataimban. Ahogyan a 7 hét böjt akció gondolata is megfogalmazza: a 8. zsoltár értelmében elcsodálkozni azon, hogy kicsoda az ember, akiről Isten megemlékezik, akire gondja van. Túlzott önbiztosításunk, önféltésünk (ebből gazdagoknak a biztosítók!) útját állja annak, hogy észrevegyük az Ő gondoskodását. Aki olyan méltóságra rendelt minket, hogy dicsőséggel és tisztességgel koronázott meg. De nem nagyravágyó hóborttal, fejvesztett, embertelenségbe átcsapó becsvágygal. Jó lenne a helyes egyensúlyt keresni és megtalálni ebben

a böjti időszakban – 40 nap elég lenne hozzá! Istenre figyelve felszabadulni önmagunk beidegződött nyomásai alól, vétkeink súlyától, őszinte, gyógyító beszélgetésbe elegendni Istennel. Egy kicsivel többet imádkozni. Belső, lelki nagytakarítást végezni. Svájcban, Németországban, meg nálunk is lehet, s ezért legyen is igazi reneszánsza ennek a felszabadító, imádságos belső nagytakarításnak!

A belső koncentrációt és rendteremtést segíti a médiaböjt is

A tanulóknak egy hetet visszaadunk gyermekkorukból – nyilatkozza az a pedagógus, aki az újszerű kezdeményezésben részt vesz. Egy héten át nincs komputer, mobil, CD-lejátszás, játékprogram. Helyette naplővezetés arról, hogyan lehet kibírni ezek nélkül, mit lehet értelmesen csinálni az így felszabaduló időben – s milyen pozitív tapasztalatokat lehet szerezni ezek nélkül. Az egyhetes tapasztalatokat a médiaböjt után a tanulók együtt értékelik ki, s ünnepélyes keretek között kapják vissza leadott elektromos eszközeiket. Az érdekes kezdeményezést a Württembergi Protestáns Társaság diakóniai részlege dolgozta ki. A kezdeményezés egyelőre tartományi keretek között zajlik, több egyházi és nem egyházi iskolában kipróbálják. A médiaböjt ötletéhez két megrázó és elgondolkodtató tudományos tanulmány

adatai szolgáltak indítékul az egyháznak. Az egyik tanulmányt egy kriminológus, a másikat egy agykutató tette közzé. Mindkét tanulmány szoros összefüggéseket állapít meg a médiakonzum eszközeinek használata és bizonyos egészségügyi zavarok megjelenése között. Az egészségügyi károsodások között említik az elhízást, a mozgásszegénységet és ennek kihatásait, az iskolai teljesítmény romlását, a szociális és kommunikációs készségek elszegényedését, az erőszakos és agresszív viselkedés elhatalmasodását s bizonyos függőségek kialakulását. A médiaböjttől azt remélik, hogy a gyerekek újra felfedezik a való életet, az egymással kialakítható tartalmas kapcsolatot, amit kulturális, sport- és egyéb készségfejlesztő rendezvényekkel igyekeznek elérni.

Mindenesetre akár a médiaböjts hetet, akár a 7 hetet belső Istenre figyeléssel, több őszinte imával, magunk önmérsékletben, önkorlátozásban, lemondásban történő gyakorlásával érdemes kipróbálni – bizonyosan salaktalanabb, megkönnyebbültebb lesz tőle az élet bennünk és körülöttünk. És ekkor a böjti „7 hét akció” képének az értelme is közelebb jön: szárnyakat kaphatunk, még ha kölcsönbe is, akár az angyaloktól, akár Isten Lelkétől, de ez is – Kálvinnal szólva – hasznunkra válhat.

Nőegyesületi ötlettár

*Ismerkedve imádkozni, imádkozva ismerkedni, avagy a Nők
ökumenikus világimanapja*

Az Ökumenikus Világimanap kezdete 1870- es évekre nyúlnak vissza. Egyre több csoport csatlakozik a minden év március első péntekén megrendezett világimanaphoz.

Mi a haszna annak, hogy behatóbban megismerkedünk egy távoli országgal? Egyszerűen tükröt tart elénk, megismertet egy távoli ország értékeivel, nehézségeivel, ezáltal mi is sokkal jobban meglátjuk és értékeljük a magunkát.

Ezen az éven Malajziát ismerhetjük meg.

Megtudhatjuk az ismertető anyagból, hogy a legtöbb maláj keresztyén egyházban sokat és hosszan imádkoznak. Istent részletesen és hosszan magasztalják minden jótéteményéért. Van minden istentiszteletnek egy hosszabb énekrésze, amelyik csak ilyen témájú énekekkel magasztalják az Urat. Számukra a nehézségek is arra indíték, hogy magasztalják az Istent. Nem elgondolkodtató? A mi gondolkodásunkra az a jellemző, hogy szeretünk elveszni a szomorúságban. Miért tetted ezt így Istenem, tesszük fel a kérdést. Pedig, lehet, hogy megmentett minket egy nagy nehézségtől. Hol marad a szép dolgok meglátása, azért való hálaadás? Milyen életünk lenne Malajziába?

Eltudjuk magunkat képzelni cölöpökön álló bambuszházakban? Kellemes lakóhely, hisz kiváló a szellőzése! Igaz, a modern fejlődésnek, kormányzati segédletnek köszönhetően vannak már deszkaépítményeik is bádogtetővel. Alapvető élelmük a rizs, közlekedés a folyón, törvény egyenlő a szokással. Ezeket olvasva eszembe jutott az, amit

nagyszüleim meséltek a régi időkről, szekéren való közlekedésről, tollfosztásról...

Mit jelent számunkra az erdő? Malajziában a gyermekek számára élő iskola, a nők számára az élelem beszerzésének helye. Az esőerdő a bensülöttek számára spirituális tér, a modern világnak pedig a fakitermelés, olajpálma ültetvények és egyéb más fát pusztító dolgoknak a helye. Sajnálhatjuk őket elmaradott helyzetük miatt. A fejlődéssel mit értek el? Megmutatták milyen rossz a helyzetük, boldogtalanná teszik őket, bomlási folyamatok indultak el. Ismerős? Fejlődünk mi is!

Alapigéül a hamis bíró példázatát választották azon egyszerű oknál fogva, mert számukra ez a történet nem csak az igazságosságról szól, hanem az imádkozásról és az ima erejéről is. Szükségünk van jó imákra és az abban való kitartásra, hűségre, imakészségre.

Van mire odafigyelni. Bár jócskán érik őket negatív hatások, életkörülményeik mondjam azt, hogy kezdetlegesekek, de a békesség és a befogadás jelen van a családokban, helyi közösségekben, ahol együtt élnek a muszlimok, buddhisták, hinduk, keresztények, vagy más vallási tradíciók követői. Imádkozzunk értük.

Fülöp Angéla

(A teljes anyagot bemutatják minden év január végén Budapesten, majd letölthető az internetről, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának honlapjáról.)

A Tanulmányi Központ hírei

Bibliaiskola és hóvihar

Három bibliaiskolai alkalmat szervezett a Református Tanulmányi Központ 2011. októberétől. Cél a presbiterek, gyülekezeti munkatársak igei, egyháztörténelmi és jogi képzése. Hogy mennyire érzik ennek szükségét a megszólítottak az is mutatja, hogy a résztvevők száma már a második alkalommal határozott növekedést mutatott. A

harmadik alkalomra 2012. február 4-én került sor. Egyházunk jogalkotásáról adott átfogó tájékoztatást Dr. Rákos Loránt zsinati tanácsos. Az egyre erősödő hóvihar ellenére alig voltak kevesebben, mint az előző alkalommal. Egyértelművé vált, hogy a megkezdett sorozatot folytatni kell. Fel kell ismernünk, hogy sokszor úgy választunk presbitereket, egyházmegyei tisztségviselőket, hogy azok az alkalmankénti templomlátogatáson kívül valami jelét is adnák elmélyült hitnek, imaéletnek. Ha ez így folytatódik, akkor csak az

elvilágiasodás - szekularizáció gyorsul fel egyházunkban. Legfőbb ideje lenne egyértelmű feltételrendszert kidolgozni, aminek megfelelően lehet valaki presbiter, gyülekezeti munkatárs.

Megköszönve a Közalap 720 Eurós támogatását, kérjük a Mindenhatót, hogy ő vezessen ebben a szolgálatban.

Csoma L.

A hit lángjával a kemény télben

A 2000-ben kezdődött evangelizációs alkalmak sorában még nem fordult elő, hogy több mint – 10 Celsius fok, hóvihar és hótorlaszok között vezessen a résztvevők útja a Tanulmányi Központba. Még nem fordult elő, hogy a vezetékek elfagytak, s a bizonyoságtévő lelkész és hitvese rendkívüli körülmények között élte meg az itt töltött

napokat. A kérdés mit érezhetett mindebből az ígét hallgató gyülekezet? Ezek a körülmények

egyértelmű csődhelyzetet sugallnak. De a esti igehirdetések maguk is a csődhelyzetekből való szabadulást tárták fel a gyülekezet előtt. A szabadulás azonban nem azonos a megfutamodással. A szabadulás Isten akaratának felismerését, kegyelmének elfogadását, szeretetének megélését jelenti. Megragadni a felénk nyújtott kezet csakis ígére figyelő lélekkel és engedelmes szívvel lehet. Az életcsődökkel foglalkozó igehirdetések nagyon komoly lelki tartalommal szólítottak meg mindenkit.

Bár a bizonyoságtévő lakáskörülményei csőd-közeli helyzetet mutattak, a bizonyoságtétel azonban felemelt, Isten felé fordított. Az ige mellett ott volt az élet. Hálát adhatunk a Mindenhatónak, hogy ilyen formában is tanított ígét és élet-bizonyoságtételen keresztül. Visszatekintve a heti közösségre a Római levél 8,28 versével dicsőítsük az Urat: „Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket elhivatározása szerint elhívott.”

CsL

„HAZA JÁRÓ”

A REFORMÁTUS TANULMÁNYI KÖZPONT HONISMERTETŐ PROGRAMJA

Sokan vannak akik Rozsnyó helyett Rožňavát, Losonc helyett Lučenec-t, Zólyom helyett Zvolen-t emlegetnek. Mintha nem is a királyi Magyarország történelmi városairól lenne szó, amelyek nemzeti történelmünk számtalan emlékéét hordozzák mai napig, csak a mai magyarság tudatából törölődtek. Nem csoda, hisz a magyarországi és még inkább a felvidéki iskolák tananyagában és napilapokban évtizedeken át csak a szlovák neveket és személyek kapcsolódását olvashattuk.

Ismerjük hazánkat? Bizonyára sok pótolnivalónk van. Ebben kíván segíteni a „HAZA JÁRÓ” programunk.

A Felvidék középkori bányavárosait és környéküket ismerjük meg ezen a tanulmányúton 2012. július 5-8-án.

Útvonal: Deregnő – Kassa – Rozsnyó – Rimaszombat – Losonc – Zólyom – Selmecbánya.

Szállás és reggeli-vacsora Selmecbányán a Kachelman panzióban. Megismerkedünk Kőrömcébánya(Kremnica), Zólyom (Zvolen), Szentantal (Sv.Anton), Besztercebánya (Banská Bystrica), Úrvölgye (Spania Dolina), Garamszeg (Hronek), Pónik (Ponik) történelmi és kulturális emlékeivel.

A négynapos útrészvételi díja: utiköltség + szállás + reggeli, vacsora 170 Euro

Jelentkezni lehet a 056-6282560, 0908 035 094 – as telefonszámon, valamint a csoma@copusnet.net e-mail címen.

Csoma László

Személyválogató vagyok! És akkor...?(!)

„Mert az ítélet irgalmatlan ahhoz, aki nem cselekedett irgalmasságot, az irgalmasság viszont diadalmaskodik az ítéleten.” (Jak 2, 13)

Mindenki személyválogató. Válogat magának társat a mindennapi élet egyes eseményeihez hosszabb-rövidebb időre. Válogat munkatársat, beosztottat, szórakozó partnert..., csak a rokonait nem válogathatja meg az ember – szokták mondani. Azonban azt hiszem, ez így teljesen nem igaz. Nem csak a rokonait, hanem Istenét sem választhatja meg az ember. Ugyanis nem mi választjuk Istent, hanem Ő minket, és ha egyszer Isten kiválasztott, annak oka van. Igaz, még mindig dönthetünk a híres jóindulattal kikövezett út mellett, és „mit sem sejtve” sétálhatunk tovább, azonban ha valaki ismeri a játékszabályokat (márpedig a múlt hónapban megbeszéltük), akkor nem akaratunk mindenképp a kénköves eső martalékává válni.

Ebből akkor az következik, hogy Isten is személyválogató? Igen, így lehet kiforgatni egy mondatot. Azonban nem ez a mi feladatunk, sőt nemhogy feladatunk, jogunk sincs megkérdőjelezni tetteit, hanem csakis imádkozhatunk azért, hogy a Vele való kapcsolatunk a lehető legjobb legyen. Nem érdek-kapcsolat, Előtte ugyanis nincs titok, tehát lebuknánk, még mielőtt kigondoltuk volna, hanem őszinte és alázatos, önzetlen és igazságos kapcsolatot, mely valódi javunkat szolgálja. Ehhez azonban az is kell, hogy ne legyünk személyválogatók. Hogy ez mit is jelent?

A Szentírás egy fontos fejezete a következő címet kapta: „A keresztyén hit nem személyválogató” (Jak 2, 1-13). Vajon miért kell 13 versnyi terjedelemben erről írnia Jakabnak? Azért, mert ez egy nagyon fontos alapköve a keresztyén létnek. A pénz, gazdagság, hatalom, pompa, hírnév, uralom..., ezek a fogalmak már abban az időben is nagyon csábítóan hatottak a kor emberére. Lássuk csak az istenek tiszteletét: aranyból borjú, csillogó drágakövek, mindenféle értékes áruval felövezett emberek, bálványok, kastélyok, birodalmak, kultúrák... Az számított igazán valakinek, akinek a már felsorolt világi dolgok a tulajdonában álltak. Ha megjelent egy gazdag ember, minden ember ő előtte hajlongott, a szegényeket, pedig lenézve és megszegyenítve taszították a porba. Azonban ez nem csak abban a korban volt, hanem így van ez pontosan ma is. Ha egy „nagy úr” jön a házunk tájára, azt sem tudjuk, melyik aranyozott étkészletünket szedjük elő, mennyi csirkét vágjunk le, hányféle süteményt süssünk, melyik legszebb ruhánkat vegyük fel, bezzeg egy koldustól sajnálunk ötven centet, mert a végén még életben marad.

Jakab levele nagyon szépen rávilágít az ilyen viselkedés fontos kulcspontjaira. Hadd vegyük ezt sorra.

Először: Jak 2, 4. verse azt kérdi, hogy „nem kerültetek-e ellentmondásba önmagotokkal, és nem lettetek-e gonosz szándékú bírakká?” – ellentmondásba magunkkal, miért? A felsőbbség előtt fejet kell hajtani, nem? Igen, de melyik előtt? Ha a császár pénzét csókolgatjuk, hogy mondjuk magunkat Isten gyermekeinek? Ha pedig Isten gyermekei vagyunk, miért vagyunk ennyire anyagiasak? Nincs itt ellentmondás? Hogy lehetek igaz keresztyén, ha a pénz az úr házam tájékán? Vagy esetleg a másik választás jobb? A gonosz szándékú bírává válás? Azonban ez nem választás, hanem mindkettővé válunk, ha így élünk. Ideje lenne magunkba nézni, és elgondolkodni, hogy az a pénz, ami birtokunkban van, akkor is azt a célt szolgálja-e, amit kell, ha a Szentírásban leírtak mércéjével mérünk? Vagy esetleg más lett az eredmény? Ez őszinte válasz volt? Ha igen, Isten látja lelketek és ítéljen Ő. Én csak megkérdeztem.

Másodsor: Az 5-7. versek pár újabb kérdést vetnek fel, melyet így kezd Jakab: „Figyeljete csak ide, szeretett testvéreim” – ebből már sejtethetjük, hogy mélyebben tekint keresztyéni mivoltunkba. Vajon nem Isten választja-e ki a szegényeket, hogy léleekben gazdagok legyenek és elnyerjek az Isten országát? Vajon véletlen, hogy a nehéz idők során is kitartó, imádkozó és hálát adó ember az Ő országának tagja lehet? Véletlen az, hogy a világiasság képviselői mind a szerencsében bíznak, és nem ismerik, sőt szégyellik az „áldás, békesség” köszöntést? Az ilyen emberek mind megszegyenítik a szegény embereket, ezzel is bizonyítva saját lelki szegénységüket. Azok a gazdagok és világi nagyurak, akik lába előtt hever a nagy világ, pontosan azok verik porba a megélhetésüket és létüket. Mégis az ő nevüket zengedezik, nekik hódolnak be, és ő általuk vesznek is el. Előbb vagy utóbb. Ez nem fenyegetés, Jakab nem fenyegetőzik, hanem megpróbálja felnyitni a mi lelki szemünket, hogy végre ne játsszuk a vakot, hanem akarjuk látni azt, amit tennünk kell.

Majd következik a 8. vers, a megoldás: a helyes cselekedet kulcsa. Ha betöltitek a törvényt, a két legfőbb törvényt, mely összefoglalja a két kőtáblába foglaltakat. „Szeresd az Urat, a Te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből, és felebarátodat, mint magadat” (Lk 10, 27). Az egyik betöltése még nem elég, ugyanúgy, mint nem elég az sem, ha a tíz parancsolatból hatot betartunk, kettőt nem sikerült, a másik kettőt még gondolkodunk. Az nem keresztyéni viselkedés, ha azért nem járok templomba, mert oda olyanok járnak, hogy ki sem mondom. A másik eset, amikor a „hívek” azért nem mennek a templomba, mert a lelkipásztor

személye vagy mondandója nem elégíti ki elvárásait és igényeit. Ha az emberek vagy a lelkipásztor kedvéért és kézfogásáért járunk az Isten házába... – máris érezhetjük ebben mondatban az ellentmondást. Isten háza, de mi mégis „személyválogatósdit” játszani megyünk oda. Nem egy emberről hallottam, aki azért nem jár (vagy egy időben nem járt) templomba, mert „kiprédikálta a pap”, mert „az is ott van, aki tegnap hazudott nekem”, mert „meg fognak nézni”, mert „ittthon is tudok imádkozni és szerintem az elég”, mert „szerintem nem vagyok rá érdemes”, sorolhatnám, és szerintem Te is tudsz példát mondani. A Jó Isten a betegek meggyógyításáért, bűneink eltörléséért adta Egyszülött Fiát, hogy nekünk új és örök életet adhasson, és mi ezt visszautasítjuk, mert... - kifogások tömkelege visszhangzik a sorok közül.

Kereshetünk isteneket magunknak akkor is, ha az Egy Igaz Isten csak egy „imá”-nyi távolságra van tőlünk. Kinyilváníthatjuk a pénzt, a jólétet, a Kanári szigeteken való kirándulást életünk legszükségesebb elemeinek, de így csak a világ bűneit gyarapítjuk és a legmodernebb, legélesebb pengével vágjuk magunk alatt a fát (Gal 3, 10).

Isten választott, Te is választhatsz, irgalmat akarsz, vagy irgalmatlanságot. „Mert az ítélet irgalmatlan ahhoz, aki nem cselekedett irgalmasságot, az irgalmasság viszont diadalmaskodik az ítéleten.” Van, aki már tudja, hogy Élete Ura csakis a Szentháromság Istene. Van, aki útkereső, tapogatózik, vágódik az Ige után. Van, aki eltévedt, összezavarodott, földi nehézségei miatt eltántorodott, de még benne van az isteni szikra, visszatalálhat és tüzet gyűjthet. Mindig van idő, csak fel kell ismerni a Jézus Krisztusba vetett hit útját, melyen járva megtaláljuk az irgalmasságot, s így irgalmasságot nyerünk (Mt 5, 7).

A Jó Isten mindnyájunkat szerető Isten. Ez adjon számunkra a mindennapokban vigasztalást, hitet, reményt és szeretetet, buzgóságot, alázatot és áldást.

Csoma Annamária

Simon András grafikája

Március 15-e elé

Az utóbbi hónapok európai történései nyomán nagyon időszerűvé vált, hogy méltóképpen ünnepeljünk március 15-ét. Igaz, előtte ismét megjelentek az óriás plakátok nemzetföltői, nemzetmentői, ígéretes „hölgyei és urai”, akik 1990-től négyévenként már mindent ígértek, csak valódi áldozatra voltak képtelenek. Ezen az ünnepen azonban el kell mondanunk, hogy nemzetünk Európa egy sunyi, a pénz diktátumának, erkölcsi nihilizmusnak, szellemi és testi ferdüléseknek hódoló

részével találta magát szemben. Európának ez a része szó nélkül rábólint arra, hogy egy ország nem csak a háborút követően volt képes százezreket, milliókat elüldözni otthonukból, hanem a ma is képes saját állampolgárait hontalannak nyilvánítani, jogaiktól megfosztani. Európa ezen részének csak az fontos, hogy a cégéres bűnöket véghezvivők a ő elvárásainak megfelelően, országukat kiszolgáltassák a nemzetközi pénzüvilágnak. Ne gondoljuk azt, hogy ez valami új jelenség föld-

részünkön. Gondoljunk 1956-ra, az 1945-ös jaltai kiárulásra, 1919-es Károlyi Mihály és Kun Béla árulására, de 1848-49-re. Európa jobb megértése érdekében a Magyar Hírlap online kiadásának cikkét adjuk közre, hogy láthassuk, miközben népünk és a szlovákság túlnyomó többsége vállvetve küzdött a zsoldosok ellen, addig mindkét nép árulói zsoldosnak álltak a császári önkényuralom megmaradásáért ügyködtek. **Ünnepeljünk méltósággal a méltatlanságok között is ismerve értékeinket, s azon népek értékeit, akikkel egykor közös és valódi célok eléréséért álltunk csatasorba.**

CsL

Egy önjelölt szlovák „forradalmár”

A magyar kormány elleni lázításért méltó jutalmat kaptak a bécsi udvartól

A szlovák-magyar ellentétek egyik legkonfliktusosabb pontja az 1848-49-es szabadságharcban a magyarok ellen fellépő szlovák bandák megítélése. Őket a legnagyobb hősnak kikiáltott pánszláv agitátor, Ludovit Štúr irányította. Az önjelölt forradalmár csúfos kudarcot vallott, aminek legfőbb oka, hogy a tótok egyáltalán nem reagáltak a lázításra.

A szlovák nép elsöprő többsége támogatta a magyar szabadságharcot, sőt a teljes népességhez viszonyított arányukat tekintve még több honvédet adtak az országnak, mint a magyarok. Ennek ellenére – vagy talán éppen ennek köszönhetően – a szlovák nemzetudat erről a tényről szinte egyáltalán nem vesz tudomást. Az 1848-49-es időszak nemzeti hőseit kizárólag a szlovák nemzeti mozgalom vezéregyéniségei alkotják, azok, akik a saját népük akaratával szembe menve, egészen a végsőkig küzdöttek a magyarok ellen. E mozgalom legfontosabb vezetője Ludovit Štúr, és két alvezére, Michal Miloslav Hodža és Jozef Miloslav Hurban.

Mi lehet ennek a magyarázata?

A szlovák vezetők nem a magyar reformellenzékétől, hanem kezdettől fogva a bécsi udvartól várták saját nemzeti követeléseik teljesítését. Nem hittek abban, hogy a metternichi rendszer valaha is összeomolhat, ezért amikor ez 1848 márciusában megtörtént, és a jobbágyfelszabadítás hatására a reformokat a felvidéki szlovák lakosság hálával üdvözölte, teljesen elveszítették a talajt lábuk alól. A tömegek hangulatának változását észlelve nem tudták, mitévők legyenek, és tulajdonképpen innen eredeztethető az a következetlenség és kapkodás, ami későbbi, 1848-49-es tevékenységüket mindvégig jellemezte.

Az el nem küldött 14 pont

Az első kapaszkodót Štúr számára Josif Rajačić szerb pátriárka nyújtotta, akivel „felismerte egymás testvéri megsegítésének és a közös ellenség elleni felkelésnek a szükségességét”, és „Rajačić átadta Štúrnak a nemzeti ügy támogatásához szükséges eszközöket”. A szlovák triumvirátus másik két tagja közben járta az országot, szervezte a híveket, népgyűléseket tartott, és megpróbálta kihasználni a zűrzavaros időszakot. Többnyire sikertelenül, a jobbágyfelszabadítás után a jobbágyok fellázítása okafogyottá vált, és a nép nem értette, hogy miért kellene most felkelnie, harcolnia azok ellen az urak ellen, akik ezt kieszközölték számára.

E gyűlések közül a legjelentősebb a május 10-én tartott liptószentmiklósi, ahol a résztvevők egy a Batthyány-kormányt kívánó programot kívántak megfogalmazni, amely tartalmazta volna a szlovák nemzeti követeléseket. Össze is gyűlt a „nép” – összesen harminc-negyven ember, zömében evangélikus diák, tanító vagy lelkész. Heves vita után egy 14 pontos programot fogadtak el, amely a „szlovák nemzet kívánságai” megnevezéssel került be a történelembe. Még, ha szemet is hunyunk a finoman szólva sem diplomatikus hangvétele fölött, akkor is szembetűnő a kimondottan teljesíthetetlen követelések. De ez

nem is meglepő, a szerzők ugyanis nem szánták tárgyalási alapnak, mert elfogadása esetén a szlovákoknak a magyarok mellett kellett volna fegyvert ragadniuk a délszlávok ellen, akikről a petíció megfogalmazói már rég tudták, hogy harcra készülnek. Azonban nem ez a fő ok, ami miatt a petíció nem érthette el deklarált célját: azt ugyanis sosem küldték el a kormánynak.

A magyar kormány, miután több forrásból értesült Štúr és Hurban lázításairól és konspirációiról, elfogatóparancsot adott ki ellenük, ám addigra ők már rég távoztak Prága felé, ahol május végén megnyitották a szláv kongresszust. Itt felvették a kapcsolatot három volt cseh tiszttel, akik később segítettek nekik a fegyveres harc előkészítésében. A kongresszuson fokozatosan a radikálisabb elemek befolyása alá kerültek, és amikor kitértek az utcai zavargások, a szlovák nemzeti vezetők is tevékenyen részt vettek bennük. A csetepaté néhány napig tartott, Windischgrätz tábornagy az ellenállást letörte és a küldötteket szétzavarta.

Nemzetőrök a zsoldosok ellen

A szlovák vezetőknek a szláv kongresszus kudarcra nagy csalódást okozott. Ők egy szláv forradalom ábrándjával mentek oda. A magyarokkal való kapcsolatfelvételt eleve kizárták, ezért már csak egy lehetőség maradt számukra – Prágából Bécsbe menekültek, és délszlávok közvetítésével felkínálták szolgálataikat annak a császári udvarnak, amelyet Štúr még Prágában „a szervilizmus, a besűgás, a reakció, a jezsuitizmus és más ocsmányságok kvintesszenciájának” nevezett. A céljuk az volt, hogy a horvát Jellasiccsal együtt megtámadják a kibontakozó magyar szabadságharcot, és egy magyarelles felkelést robbantsanak ki a szlovákok közt.

Az udvari körök hathatós támogatásával sikerült nekik Bécsben összesen ötszáz „szlovák” önkéntest összehozniuk, akik még a szlovák történészek szerint is „igazi söpredék voltak”. Szeptember 16-án Bécsben létrehozták a Szlovák Nemzeti Tanácsot, majd a következő napon az „önkéntesekkel” katonai különvonattal és császári felszereléssel elindultak Morvaországba, ahonnan szeptember 19-én Hurbanék Miavánál átlépték a magyar határt. Nyomban megmozdultak a környék – zömében szlovák! – nemzetőrei, akik megelégedve a bécsi zsoldosok fosztogatásait, lázításait, végül felvették a harcot a betolakodókkal, és tíz napon belül ki is verték őket az országból. Már csak hab a tortán, hogy itt mint megfutamodott zsoldosok meg is kapták a méltó „jutalmat”: a császári egységek először lefegyverezték, aztán egyszerűen lekaszabták őket, így esett el ennek a hadjáratnak az utolsó halottja is.

Bármennyire hihetetlen, de a szlovák nemzeti vezetők ezek után is hajlandók voltak tovább harcolni a császár mellett, annak ellenére, hogy – Hurban szerint – Windischgrätz tábornagy akasztófáralónak minősítette a szlovák triumvireket. Csak Jellasics közbenjárásának köszönhető, hogy még két hadjáratra sor került, ezúttal viszont már császári tisztek irányítása alatt.

Az első mindjárt decemberben, a másik 1849 nyarán indult meg. Összeségben mindkét kísérletről elmondható, hogy a várakozásokat messze alulmúlta, a nép nem áramlott Štúr és Hurban táborába, nem segítettek szónoklataik sem az ezeréves elnyomásról, sem a nemzetiségi jogokról, amelyeket majd a császár biztosít. A helyzetet tovább rontotta az önkéntesek fegyelmetlensége, önkényes fosztogatásai, zsarolásai, ami rendkívül rossz fényt vetett rájuk még saját szövetségeik előtt is. Majdnem mindenhol közönnyel vagy kimondottan megvetéssel fogadták őket. A politikai vezetők tevékenysége a hadjáratok alatt a szónoklásra kívül többnyire vélt vagy valós ellenfeleik feljelentéséből és hatalmaskodásból állt.

„A gyümölcsöt megette a farkas”

A szabadságharc leverése után késhegyre menő harc és tülekedés indult a hivatali állások elnyeréséért, a bécsi udvar azonban a szlovák nemzeti vezetőkben nem bízott, ezért mellőzte őket. Štúr és társai minden fórumon azt hirdették, amit a közönség hallani akart: a prágai szláv kongresszuson lelkes forradalmárok, a császár előtt hű alattvalók voltak, a népet pedig földosztással és az úri vagyon prédálásával izgatták. Naivitás volt feltételezni, hogy a császári udvar erre nem figyel fel. Kaptak némi kárpótlást (vagy jutalompénzt?), némelyiküknek még állás is jutott, a vezetőket viszont rendőri megfigyelés alá helyezték.

Ez volt tehát a császári udvar hálája, amit Hurban nagyon találóan a következőképpen foglalt össze: „Vége a forradalomnak. A szlávok ontották benne a véruket, de a magyarok nyertek. ...t kaptunk érte (...). A gyümölcsöt az a farkas ette meg, amelyet mi akartunk megenni.”

A mozgalom vezetőin a teljes levertség és csalódás uralkodott el. Passzivitásba vonulva kétségbeesésükben utolsó menedéküket az ortodox pánszlávizmusból lelték, amely majd keletről elhossa a szlávok számára a felszabadítást.

A szlovák nemzeti panteon legfőbb alakja

Ludovít Štúr 1815-ben született Zayugrócon, az ottani tanító fiaként. Győrben, majd Pozsonyban tanult, ahol a szlovák diáktársaság vezetője lett. 1837–1838-ban a pozsonyi evangélikus liceum szláv tanszékén helyettes tanár lett, itteni tanítványai alkották később a szlovák nemzeti mozgalom legfontosabb bázisát. 1848–49-ben a törvényes magyar kormány ellen felkelést szervezett, sikertelenül. 1849 után nem vállalt semmilyen hivatalt, a szlovák irodalomnak szentelte életét. 1855 végén vadászat közben egy árkot átugorva olyan szerencsétlenül esett el, hogy a vállán átvett puska elsült, és lábán lőtte magát, nem sokkal később ebbe halt bele.

Éhn László, Magyar Hirlap online kiadás

A SZEGÉNY ASSZONY KÖNYVE

Egy szegény nő, isten látja,
Nincs a földön egy barátja,
Agg, szegény és gyámolatlan,
Űi magán a csendes lakban.
Gyásza nincsen, gyásza rég volt,
Még midőn jó férje megholt;
De ruhája mégis gyászol:
Szíve fél a tarkaságtól.
Dolga nincs, hogy volna dolga?
Kis ebédhez nem kell szolgál.
S az ebédnél nincs vendége,
Csak a múlt idők emléke.
Aki maga néz a tálba,
Azt az étel nem táplálja:
Több annak a gondolatja,
Mint amennyi jó falatja.
Gondol vissza és előre
A sok jó és bal időre.
S félig étel, félig bánat:
Mindkettőbe belefárad.

Hejh nem így volt hajdanában,
Mig nem járt özvegyruhában:
Tele kamra, tele pince
S mindig kézben a kilincse,
És szegénynek és boldognak
Udvar és ház nyitva voltak.
Vendéget nem kelle kérni:
Önként szoktak ők betérni,
Víz' dicsérni, bor' fecsérni,
És a gazdát nem kímélni.
A szegény, kit isten küldött,
Ide gyakran beköszöntött,
És azon mit innen elvitt,
Lelkében nem tört meg a hit:
Nem hideg pénz, hideg arcok,
Eleség volt az ajándok.
És ha néha úgy történék,
Bár nagy ritkán, nem jött vendég,
Akkor sem lön üres a ház,
Bőven volt az istenáldás:

Jobbra, balra a sok gyermek
Játszottak és verekedtek,
S gondjaiért az anyának
Sok bajt, örömet adának.
Hajh azóta csak bűt látott,
Hogy a gazda sírba szállott:
Gyermekei szétfutottak
Napkeletnek, napnyugotnak,
S a szegény nő elhagyatva
Úgy maradt, mint a szedett fa.
Az idő jár, s ő csak megvan,
Hol reményben, hol bánatban.
Szűken teng kis vagyonából, -
És ha néha sorsa fordúl,
Gazdálkodni még most sem tud,
Ha neki van, másnak is jut:
Jobb időkből rosz szokása,
Hogy a könyveket ne lássa,
Megfelezní kis kamráját,
S maga gyakran szükségét lát.

Most ott ül az asztal mellett,
Imakönyvében keresget.
Könyvét híják Rózsás kertnek,
Melyben szent rózsák teremnek.
Régi, jó, de kopott jószág,
Melyet még csak a barátság
S egy pár ernyedtt szál tart össze,
Oly igen meg van viselve.
S ím kopognak, és köhentve
Az öreg jó Sára lép be:
"Isten áldja meg, nagyasszony!
Most ugyan csak legjobb itthon.
Jó, hogy ilyenkor ki nem jár,
Majd elvesztem, oly nagy a sár."
,Hát mi jót hoz, Sára néni?"
"Istenem! bár tudnék hozni.
Egy kéressel jöttem volna,
Ha miatta meg nem szólna.
Oly nehéz most a szegénynek,

Tán jobb volna, ha nem élnek.
Imádságos könyvet kérnék,
Higye meg, most oly jólesnék.
Mert hiszen ha már az ember
Szépszerint jóllakni sem mer,
Már ha szűken él kenyérrel,
Éljen isten igéjével,
Így legalább árva lelkünk
Az imádság tartja bennünk.
Itt, tudom, van heverőben:
Adjon az isten nevében."
,Jó asszony, felelt az özvegy,
Könyvem nincs több, csak ez az egy,
De ha már úgy megkivánta,
És ettől függ boldogsága,
Vegye egy felét jó névvel,
Én beérem más felével.'
S fele ide, fele oda,
Könyvét kétfelé osztotta.
Most a két jó öregasszony,
Hogy semmi jót ne mulasszon,
Fél könyvből, de nem fél szívvel,
Imádkoznak este, reggel,
S ha van isten mennyországban,
Nem imádkoznak hiában.
1847. április 27. előtt

Tisztelt szerkesztőség!
A lap februári számát kezembe
véve, szokásom szerint először
végiglapozom, s azonnal szembe
tűnt költészetünk egyik leg-
nagyobb alakjának, a Szózat
költőjének Vörösmarty Mihálynak
„A szegény asszony könyve” című
verséből közölt töredék.
Megdobbant a szívem, hiszen ez
a költemény, - akárcsak sárói
kedves idős testvérünknek -

nekem is kedves verseim közé
tartozik!

Szeretettel kérem önöket, kö-
zölkék lapokban ezt a verset teljes
terjedelmében. Biztos vagyok ben-
ne, hogy ez nemcsak nekünk, leg-
idősebbeknek szerez örömet s idéz
fel lelkünkben kedves ifjúkori emléke-
ket, de a fiatalabbakat is megérint-
heti majd. Vörösmarty költeménye
önéletrajzi ihletésű, korán özvegy-
ségre jutott édesanyjának állít benne
emléket. A népes 9 gyermekes
családban a költő volt a legidősebb,
de még ő is csak 17 éves volt
mikor édesapjukat elvesztették.

A szegény asszony könyve
nem tartozik ugyan szorosán a val-
lásos, hitmélítő versek kategóriá-
jába, de híven tükrözi akkori eleink
életvitelét, gondolkodásmódját, lelki-
világát, sőt mai magányosan élő
öregjeinkre is vonatkoztatható.
Tehát most is aktuális.

Megértésüket megköszönve,
Isten áldását kérem munkájukra.
Szeretetteljes köszöntéssel
Ujpál Árpádné

Keszegh Pálné komáromi
olvasónk szintén levélben kérte a
teljes vers megjelentetését.

HELYREIGAZÍTÁS:

Lapunk februári számában az
„Én élek, és ti is élni fogtok” - cím
alatt megjelent cikkben, a feltűn-
tetett versrészlet szerzője Vörös-
marty Mihály. A hibáért olvasóink
elnézését kéri a cikk szerzője.

Gyerekkoldal

Ne aggodalmaskodjatok!

Máté 6:25-34

Kedves olvasóink! Biztosan hallottatok már a hegyi beszédről. Ez az a beszéd, melyben Jézus nagyon sok mindent elmond a helyes keresztyén életről és a helyes magatartásról. Van benne szó imádkozásról, bűnről, ítélezésről, adakozásról, és arról is, amiről most írni szeretnék – az Isten gondviseléséről. Azaz arról, hogy az Isten vigyáz ránk, hogy mindig mellettünk van, gondoskodik rólunk.

Jézus azt mondja, hogy nem szabad aggodalmaskodni az életünkért, hogy mit együnk, vagy mit igyunk, vagy mit vegyünk magunkra. Nézzünk csak fel az égi madarakra. Nem vetnek, nem aratnak, de Isten mégis gondoskodik róluk. Nem szabad tehát aggódni az étel és ital miatt, mert az Isten megad mindent, amire csak szükségünk van. A ruha miatt szintén nincs mit aggódnunk, mert Isten arról is gondoskodik. Nézzük meg a mező virágait, milyen pompásan öltözködnek, milyen csodálatos színekben pompáznak. Ha a mező virágát, amely egyik nap még van, a másik nap elszárad, így öltözteti az Isten, mennyivel ad nekünk többet? Nem kell aggódnunk, mert az Isten tudja, hogy mire van szükségünk, és azt meg is adja nekünk.

Na de valahogy mégis olyan gyakran aggódunk. Mégis olyan sokszor félünk a jövőtől. A felnőttek sokszor a megélhetésüket féltik, és sokszor eszükbe jut, hogy vajon lesz-e munkájuk, tudnak-e megfelelő

életet biztosítani a gyermekeiknek? De nem csak a felnőttek aggódnak, a gyerekeknek is megvannak a félelmeik és aggodalmaik. Tudom saját gyermekkoromból, hogy sokszor félelemmel indultam iskolába. Nem azért, mert veszedelmes tanáraink lettek volna, hanem azért, mert izgultam egy-egy dolgozat, vagy éppen felelet miatt. Hogy vajon mi lesz, vajon hogy tudom majd megoldani a feladatokat. Biztos vagyok benne, hogy ti is ismeritek ezt az érzést, és ti is szoktatok aggódni.

Most már tudom, hogy nem kell aggódnunk, mert Isten vigyáz ránk, és mindig megadja, amire szükségünk van. Ráadásul azt is tudom, hogy bármi rossz történik velem, az Isten azt mindig valahogy a javamra fordítja. Nem kell aggodalmaskodni, mert Isten gondoskodik rólunk.

Persze ez nem azt jelenti, hogy nyugodtan lustálkodhatunk, nem kell dolgoznunk, nem kell tanulnunk, mert Isten segít, Isten gondoskodik rólunk. Igenis mindent meg kell tennünk, amire csak erőnk van, akár a munkában, akár a tanulásban, mert a lustaság nem vezet jóra. Isten akkor fogja megáldani az életünket, ha mi sem leszünk restek.

Összefoglalásképpen azt lehet elmondani, hogy ha minden feladatunkat elvégezzük, mindent megteszünk, amit meg tudunk tenni, akkor Isten áldása és gondoskodó szeretete sem fog hiányozni. Akkor tényleg nem kell majd aggódnunk semmi felől. Hát, tegyünk mindnyájan így.

K.V.

Imádság:

Kegyelmes Isten! Kérünk add tudnunk, hogy te mindig mellettünk vagy és vigyázol ránk, hogy ne kelljen félnünk és aggódnunk semmi felől. Add tudnunk, hogy úgy vigyázol ránk, mint apa a gyermekeire. Ámen.

Aranymondás:

„Ne félj, mert én veled vagyok; ne csüggedj, mert én vagyok Istened; megerősítelek, sőt megsegítelek, és igazságom jobbajával támogatlak.” Ézs 41,10